

6

Vragenuur: Vragen Van Tongeren

Vragen van het lid Van Tongeren aan de minister van Veiligheid en Justitie over **de stroomstoring bij de NOS afgelopen zondagavond**.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Voorzitter. GroenLinks is natuurlijk een partij die enorm voor energiebesparing is. Tv bij kaarslicht spreekt ons enorm aan. Vroeger werd het theater ook verlicht met kaarslicht. Wij hopen echter dat dit niet de eerste tekenen zijn van de effecten van de bezuinigingen op de publieke omroep. Het is best grappig om Studio Sport met kaarslichtjes te zien, maar het is niet goed dat onze rampzender, Nederland 1, het niet doet. De noodaccu's, die de back-up moesten vormen, deden het maar eventjes en vielen daarna uit. Het noodaggregaat deed het ook niet. Hoe denkt deze minister ten tijde van een ramp ervoor te zorgen dat de Nederlandse bevolking geïnformeerd wordt? Radio 1 was ook uitgevallen.

Is daar geen rekening mee gehouden? Is er in het plan om in Hilversum aan de stroom te sleutelen, niet nagedacht over het belang van deze zender? Het kan gebeuren dat ergens de stroom uitvalt, maar het kan toch niet zo zijn dat we geen sluitende back-up hebben voor zo'n essentiële voorziening voor de veiligheid van Nederland? Deze is nodig voor de communicatie met burgers.

Minister Opstelten:

Voorzitter. Ik moet ook aan die avond terugdenken. Ik vond het bewonderenswaardig dat de heer Van Gelder en de heer Adriaanse gewoon in het donker doorgingen met het beschrijven van de voetbalwedstrijden. Dat hadden ze nog nooit meegemaakt. Gelukkig was de storing na een halfuur verholpen.

De vraag is echter heel serieus. Daar is natuurlijk, net als altijd, over nagedacht. Je kunt arrangementen hebben met andere zenders. De contacten zijn zo goed dat dit zou kunnen. Stel dat hierbij ook alles is uitgevallen, dan is er ook nog crisis.nl. Deze is niet afhankelijk van stroom. Je kunt deze bekijken op een tablet of een pda. Verder zijn er natuurlijk de regionale omroepen en zenders en de social media. Er is een informatiepost en er zijn flyers en dat soort zaken. Daarnaast zullen omroepwagens van de politie de wijk ingaan. Daar is natuurlijk over nagedacht. Die laatste zijn natuurlijk de verantwoordelijkheid van het lokale bestuur c.q. de veiligheidsregio's. Die hebben daar hun plannen voor klaar.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Als ik de minister goed begrijp, is het volstrekt normaal dat in de — wat zijn wij? — zestiende economie van de wereld aan de stroom gesleuteld wordt zonder dat de zenders dat weten en dat dan zowel de noodaccu als de noodaggregaat die de back-up moet verzorgen, het niet doet. Dat vindt deze minister blijkbaar acceptabel. Er was bijna een uur geen bereik. Als er een crisis is, weten mensen dan niet dat ze naar een andere zender moeten kijken. Ik hoor graag van

de minister om welke andere zenders het dan gaat. CNN, of de commerciële omroepen? Deze minister weet ook dat er fors bezuinigd wordt op de regionale omroepen en dat deze de noodklok geluid hebben. Als zij rampzender moeten zijn, lukt dat niet met de huidige bezuinigingen.

De minister noemde ook crisis.nl als mogelijkheid. Ik breng even in herinnering hoe crisis.nl niet werkte bij de laatste ramp die we hadden — deze minister noemde het een ramp — bij Moerdijk. Naderhand, na de ramp, is een heel pakket van verbeteringen aangekondigd. Na wat er zondagavond gebeurd is, kan deze minister toch niet volhouden dat de alarmering van burgers in Nederland goed op orde is?

Minister Opstelten:

Laat er geen misverstand over bestaan dat ik niet wens dat dit nog een keer gebeurt. Het is echter gebeurd en het kan dus een volgende keer ook gebeuren. Daar moet je op voorbereid zijn. Na een halfuur was de storing verholpen. De stroom was uitgevallen en op dat moment was er geen back-up. Je zou natuurlijk op dat moment een afspraak kunnen maken met een andere zender die het dan denk ik — zo zijn de verhoudingen volgens mij wel — snel zal overnemen. Die deed het namelijk wel, zo is mij verteld.

Verder wijs ik erop dat na Moerdijk crisis.nl een enorme verbetering heeft ondergaan. Op die site zijn 1 miljoen bezoekers per uur mogelijk. Verder is het zo dat de regionale zenders ook rampzenders zijn. Ervan uitgaande dat die wel in de ether zijn, zijn de contacten dan zo gelegd. Bovendien hebben we nog zoiets als wat ik zo willen omschrijven met het begrip "oercommunicatie". Dat betreft dan de vraag wat we met ons gewone verstand doen als alles uitgevallen is. Dan gaan we met alarmwagens, politiewagens en brandweerauto's de wijk in. De oud-burgemeester van Groningen volgend: als er een calamiteit is dan volgt iedereen de burgemeester en luistert naar hem.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Ik zou graag zien dat de minister een brief naar de Kamer stuurt waarin duidelijk staat wanneer in Hilversum de twee back-upsystemen die dus faalden op zondagavond wél op orde zijn en waarin ook wordt ingegaan op de vraag of de regionale omroepen ook zelf vinden dat ze nu voldoende financiële middelen hebben om die rol goed te kunnen vervullen. Ik zou graag ook vernemen — dat komt wellicht in de reguliere informatievoorziening aan de Kamer aan de orde — of crisis.nl inmiddels getest is en of alles daar naar behoren werkt, zodat wij kunnen vertrouwen op de alarmeringsmiddelen die er zijn.

De minister had het zo-even over digitale en sociale media. Naar ik heb begrepen, was het oefenen met NL-Alert niet zo heel erg succesvol omdat er direct een fakebericht was, wat laat zien wat de problemen zijn bij het vertrouwen op sociale media, waarbij een bepaalde groep mensen werd gealarmeerd dat ze hun drinkwater niet meer konden gebruiken. Dus als je geruchten wilt verspreiden, is Twitter daar een heel goed middel voor.

Minister Opstelten:

Dat laatste heb ik ook niet genoemd. Er komt over vier weken een rapportage over wat de test heeft opgeleverd.

Nog even over de regionale zenders. Dat betreft gewoon akkoorden tussen de veiligheidsregio's en de regionale zenders. Dat is heel normaal. Dus daar zijn afspraken over. Die regionale zenders zijn de rampenzenders.

Crisis.nl werkt. Dat is totaal herzien en gemoderniseerd en is ook getest. Per 1 juli 2012 is dat opnieuw ingezet. Ik ben gaarne bereid om wat ik net heb gezegd, voor de Kamer nog een keer in een brief aan te geven. Daar zal dus in staan wat ik zo-even heb gezegd. Dat maakt het mijn medewerkers ook gemakkelijk want het is een soort dictaat van de brief die naar de Kamer zal komen.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Ik heb de minister er nog niet over gehoord wanneer de noodaccu's en de noodaggregaten in Hilversum werken en of er ook een draaiboek komt dat als men aan de stroom gaat sleutelen, er even overlegd zal worden of die noodaccu's en noodaggregaten wel werken. Ik ben een leek maar als je er van een afstandje naar kijkt, lijkt mij dat toch handig. De publieke omroep heeft ook in alle toonorden gezegd dat zij überhaupt niet wist dat er aan de stroom gesleuteld ging worden. Dus als dat ook in de brief staat, ben ik tevreden en kunnen we weer rustig gaan slapen in het vertrouwen dat er bij een crisis een goed alarm zal komen richting alle Nederlanders.

Minister Opstelten:

Ik zal het punt van de verantwoordelijkheden voor de zenders van de publieke omroep even afstemmen met mijn collega's van OCW en EZ, maar het is duidelijk dat iedereen vindt dat zo'n storing in de kern niet moet plaatsvinden. Jack van Gelder heeft ook aangegeven dat hij dit nog nooit heeft meegemaakt. Nou, wie zijn wij dan? Ik zal er in de brief in ieder geval op ingaan. Dat is geen enkel punt.

Mevrouw Van Toorenburg (CDA):

Voorzitter. Het was gisteren een bijzondere dag waarop we allemaal dat bericht van NL-Alert zouden krijgen maar het resultaat was wel heel wisselend. De minister zei zo-even dat we over vier weken een brief krijgen. Krijgen we dan een volledige evaluatie van wat er is gebeurd met mogelijke verbeterpunten? Daar zitten we namelijk wel op te wachten.

Minister Opstelten:

Akkoord. Ik krijg het rapport en dan zal ik de Kamer erover informeren met mijn commentaar erbij.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor zijn komst naar de Kamer.